

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ: 249/2012

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ Α΄

Συνεδρίαση της 2ας Μαΐου 2012

ΣΥΝΘΕΣΗ:

Πρόεδρος : Βασίλειος Σουλιώτης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Ανδρέας Χαρλαύτης, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Ελένη Σβολοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι

Εισηγήτρια : Αικατερίνη Κανελλοπούλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ.πρωτ.106/Ζ2/5-3-2012 έγγραφο του Κλάδου ΣΤ' Οικογενειακών Επιδομάτων της Γενικής Διεύθυνσης Ασφάλισης του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων(Ο.Γ.Α.).

Περίληψη Ερωτήματος: **α)** Εάν γονέας με τέσσερα τέκνα από διαφορετικούς γάμους που δεν θεωρείται πολύτεκνος, διότι ένα από τα τέκνα δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη, μπορεί να θεωρηθεί γονέας τρίτεκνης οικογένειας και να δικαιωθεί του επιδόματος τρίτεκνης οικογένειας, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις. **β)** Εάν σε γονέα στον οποίο καταβάλλεται το επίδομα τρίτεκνης οικογένειας και που αποκτά τέταρτο τέκνο, αλλά δεν μπορεί να θεωρηθεί πολύτεκνος, μπορεί να συνεχισθεί η καταβολή του επιδόματος τρίτεκνης οικογένειας ή θα πρέπει να διακοπεί, διότι ο γονέας κατέστη πολύτεκνος, πλην όμως δεν δικαιούται το πολυτεκνικό επίδομα. **γ)** Εάν δικαιούται την εφάπαξ

παροχή της διατάξεως της παρ.1 του άρθρου 1 του Ν.3454/2006 μητέρα, η οποία απέκτησε τρίτο ζων τέκνο, πλην όμως απεβίωσε είτε την ίδια ημέρα γεννήσεώς του, είτε μετά πάροδο ημερών ή μηνών. Επίσης, εάν το δικαίωμα λήψης της εφάπαξ παροχής θα πρέπει να ασκηθεί εντός προθεσμίας από την ημερομηνία γεννήσεως του τέκνου και ποιας και αν, άλλως, παραγράφεται. **δ)** Εάν η μητέρα, για την οποία στις 5-1-2010 εκδόθηκε ειδικό δελτίο ταυτότητας πολιτικού φυγάδα, καθώς και άδεια παραμονής στην Ελλάδα από 30-6-2009 μέχρι 30-6-2014, δικαιούται την εφάπαξ παροχή της διατάξεως της παρ.1 του άρθρου 1 του Ν.3454/2006 για το τρίτο και τέταρτο τέκνο της, που γεννήθηκαν στην Ελλάδα στις 20-2-2008 και 5-2-2009.

Επί των ως άνω ερωτημάτων, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους(Α' Τμήμα) γνωμοδότησε, ομόφωνα, ως ακολούθως:

I. Επί του πρώτου και δευτέρου ερωτήματος

1. Στη διάταξη του άρθρου 21 του ισχύοντος Συντάγματος ορίζεται ότι: *«1. Η οικογένεια, ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, καθώς και ο γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του Κράτους. 2. Πολύτεκνες οικογένειες... έχουν δικαίωμα ειδικής φροντίδας από το Κράτος. 3...4...5. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή δημογραφικής πολιτικής, καθώς και η λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων αποτελούν υποχρέωση του Κράτους.»*

2. Στη διάταξη του πρώτου εδαφίου του Ν.1910/1944(ΦΕΚ 229 Α'), όπως ισχύει, μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 6 του Ν.3454/2006(ΦΕΚ 75 Α') ορίζεται ότι: *«1. Πολύτεκνοι υπό την έννοια του παρόντος νόμου είναι οι γονείς οι έχοντες τη γονική μέριμνα και επιμέλεια τεσσάρων τουλάχιστον τέκνων από έναν ή περισσότερους γάμους ή νομιμοποιηθέντων ή νομίμως αναγνωρισθέντων ή υιοθετημένων, τα οποία είναι*

άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό τρίτο (23^ο) έτος της ηλικίας τους ή σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες τριτοβάθμιες σχολές πανεπιστημιακής και τεχνολογικής εκπαίδευσης και αναγνωρισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή εκπληρώνουν τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο(25^ο) έτος της ηλικίας τους. Στα τέκνα αυτά συνυπολογίζονται και αυτά με οποιαδήποτε αναπηρία σε ποσοστό εξήντα επτά τοις εκατό(67%) και άνω ισοβίως, ανεξαρτήτως ηλικίας και οικογενειακής κατάστασης.

2.Ο γονέας χωρίς σύζυγο, ο οποίος έχει τη γονική μέριμνα και επιμέλεια των τέκνων του και είναι μόνος υπόχρεος σε διατροφή αυτών, θεωρείται πολύτεκνος, εφόσον έχει τρία τέκνα από τον ίδιο ή διαφορετικούς γάμους ή νομιμοποιηθέντα ή νομίμως αναγνωρισθέντα ή υιοθετημένα ή εκτός γάμου γεννηθέντα, τα οποία είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό τρίτο(23^ο) έτος της ηλικίας τους ή σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες τριτοβάθμιες σχολές πανεπιστημιακής και τεχνολογικής εκπαίδευσης και αναγνωρισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή εκπληρώνουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο(25^ο) έτος της ηλικίας τους. Στα τέκνα αυτά συνυπολογίζονται και όσα έχουν οποιαδήποτε αναπηρία σε ποσοστό εξήντα επτά τοις εκατό(67%) και άνω, ισοβίως, ανεξαρτήτως ηλικίας. 3...4...»

3. Στη διάταξη της παρ.1 του άρθρου 63 του Ν.1892/1990(ΦΕΚ 125 Α'), όπως ισχύει, μετά την αντικατάστασή της με την παρ.1 του άρθρου 42 του Ν.3918/2011(ΦΕΚ 31 Α'), ορίζεται ότι: «Στη μητέρα που αποκτά τρίτο παιδί καταβάλλεται για το παιδί αυτό μέχρι και τη συμπλήρωση του έκτου (6ου) έτους της ηλικίας του μηνιαίο επίδομα ύψους εκατόν εβδομήντα επτά (177) ευρώ, εφόσον έχει μόνιμη και συνεχή δεκαετή διαμονή στην Ελλάδα και τα ανήλικα τέκνα τους ευρίσκονται στην Ελλάδα. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται ειδικότερα τεχνικά θέματα διαδικασίας, ιδίως τα απαραίτητα δικαιολογητικά, τα στάδια ελέγχου και το χρονικό διάστημα ελέγχου των δικαιολογητικών από τον ΟΓΑ και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

Περαιτέρω, **στη διάταξη της παρ.3 του ανωτέρω άρθρου**, όπως ισχύει, μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 43 του Ν.3918/2011(ΦΕΚ 31 Α'), ορίζεται ότι: «*Στη μητέρα που θεωρείται πολύτεκνη κατά το ν.1910/1944, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει μέχρι σήμερα, καταβάλλεται μηνιαίο επίδομα ποσού σαράντα τεσσάρων(44) ευρώ για κάθε άγαμο τέκνο μέχρι είκοσι τριών(23) ή είκοσι πέντε(25) ετών ανάλογα με τις προϋποθέσεις που τάσσονται στην παρ. 1 του ν. 1910/1944 (ΦΕΚ 229 Α`), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει μέχρι σήμερα, υπό την προϋπόθεση οι δικαιούχοι να έχουν μόνιμη και συνεχή δεκαετή διαμονή στην Ελλάδα και τα ανήλικα τέκνα τους ευρίσκονται στην Ελλάδα. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται ειδικότερα τεχνικά θέματα διαδικασίας, ιδίως τα απαραίτητα δικαιολογητικά, τα στάδια ελέγχου και το χρονικό διάστημα ελέγχου των δικαιολογητικών από τον ΟΓΑ και κάθε άλλο σχετικό θέμα.*»

Εξάλλου, **στη διάταξη της παρ.6 του ίδιου άρθρου** ορίζεται ότι: «*Σε περίπτωση οριστικής διακοπής της συγκατοίκησης των παιδιών με τη μητέρα λόγω υπαιτίου εγκατάλειψής τους από αυτήν ή λόγω θανάτου της, τα επιδόματα των παρ. 1, 2 και 3 αυτού του άρθρου καταβάλλονται σε όποιον έχει την κύρια ή αποκλειστική ευθύνη διατροφής των παιδιών.*»

4. Στη διάταξη της παρ.1 του άρθρου 6 του Ν.3631/2008(ΦΕΚ 6 Α'), όπως ισχύει, μετά την αντικατάστασή της με την παρ.2 του άρθρου 42 του Ν.3918/2011(ΦΕΚ 31 Α'), ορίζεται ότι: «*Στη μητέρα που έχει ή αποκτά τρία ζώντα τέκνα χορηγείται μηνιαίο επίδομα για κάθε άγαμο παιδί της κάτω των είκοσι τριών ετών, το οποίο ισούται για κάθε παιδί, με το επίδομα που καταβάλλεται κάθε φορά για κάθε παιδί πολύτεκνης οικογένειας και καθορίζεται από 1.1.2011 και εφεξής στο ποσό των σαράντα τεσσάρων (44) ευρώ. Αν για ένα παιδί συντρέχουν οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση του επιδόματος της παρ. 1 του άρθρου 63 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α`), καταβάλλεται για το παιδί αυτό το μεγαλύτερο επίδομα εκ των δύο. Το επίδομα του παρόντος άρθρου καταβάλλεται ανεξάρτητα από κάθε άλλο επίδομα, μισθό, σύνταξη, αμοιβή, αποζημίωση ή εισόδημα, απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά*

ή κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου. Η καταβολή του επιδόματος του παρόντος άρθρου διακόπτεται, την 1η του επόμενου έτους κατά το οποίο το επιδοτούμενο άγαμο τέκνο συμπληρώνει το εικοστό τρίτο έτος της ηλικίας του. Σε καμία περίπτωση το επίδομα δεν μετατρέπεται σε ισόβια σύνταξη του δικαιούχου. Τα τέκνα, τα οποία λαμβάνονται υπόψη για τη θεμελίωση του δικαιώματος λήψης του παραπάνω επιδόματος, είναι τα τέκνα που αποκτώνται από τον ίδιο ή διαφορετικούς γάμους, τα νομίμως αναγνωρισθέντα ή υιοθετηθέντα, καθώς και τα γεννηθέντα εκτός γάμου. Σε περίπτωση θανάτου του δικαιούχου ή υπαίτιας εγκατάλειψης των τέκνων του και οριστικής διακοπής της συγκατοίκησης ή διαζυγίου, η παροχή καταβάλλεται σε όποιον έχει την κύρια ή αποκλειστική ευθύνη διατροφής των τέκνων. Η καταβολή του επιδόματος που προβλέπεται με την παρούσα διάταξη καταβάλλεται στους δικαιούχους, εφόσον αυτοί έχουν μόνιμη και συνεχή δεκαετή διαμονή στην Ελλάδα και τα ανήλικα τέκνα τους ευρίσκονται στην Ελλάδα. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται ειδικότερα τεχνικά θέματα διαδικασίας, ιδίως τα απαραίτητα δικαιολογητικά, τα στάδια ελέγχου και το χρονικό διάστημα ελέγχου των δικαιολογητικών από τον ΟΓΑ και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

Περαιτέρω, **στη διάταξη της παρ.2 του ανωτέρω άρθρου** ορίζεται ότι: «*Το επίδομα καταβάλλεται με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις και στον πατέρα, ο οποίος έχει τρία ζώντα τέκνα από διαφορετικούς γάμους, καθώς και τα νομίμως αναγνωρισθέντα ή υιοθετηθέντα από τον ίδιο, εφόσον όμως έχει την αποκλειστική ευθύνη διατροφής τους και η μητέρα δεν επιδοτείται για τα παιδιά της αυτά και ο δικαιούχος έχει μόνιμη και συνεχή δεκαετή διαμονή στην Ελλάδα και τα ανήλικα τέκνα τους ευρίσκονται στην Ελλάδα. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται ειδικότερα τεχνικά θέματα διαδικασίας, ιδίως τα απαραίτητα δικαιολογητικά, τα στάδια ελέγχου και το χρονικό διάστημα ελέγχου των δικαιολογητικών από τον ΟΓΑ και κάθε άλλο σχετικό θέμα.*»

5. Στην εισηγητική έκθεση του Ν.1892/1990 και στα σχετικά πρακτικά συνεδριάσεων της Βουλής αναφέρεται ότι το δημογραφικό πρόβλημα συνιστά

το πρώτο εθνικό πρόβλημα με σοβαρές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις, η αλλαγή δε των δημογραφικών δεδομένων αποτελεί τη βάση για την οικονομική ανάπτυξη της Χώρας. Οι παροχές δε του νόμου αυτού, έχουν τον χαρακτήρα κινήτρου προς τους νέους γονείς για τη δημιουργία πολύτεκνων οικογενειών, με στόχο την αντιμετώπιση του οξέος δημογραφικού προβλήματος της Χώρας.

Εξάλλου, στην αιτιολογική έκθεση του Ν.3631/2008 (άρθρο 6), αναφέρεται ρητά ότι με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του ανωτέρω νόμου γίνεται πράξη η δέσμευση της κυβερνήσεως για τη χορήγηση του πολυτεκνικού επιδόματος και στις τρίτεκνες οικογένειες.

6. Από την γραμματική διατύπωση των διατάξεων της παρ.3 του άρθρου 63 του Ν.1892/1990 και της παρ.1 του άρθρου 6 του Ν.3631/2008 προκύπτει ότι σε αντίθεση με την παρ.3 του άρθρου 63 του Ν.1892/1990, που απαιτεί για τη χορήγηση πολυτεκνικού επιδόματος την απόδοση πολυτεκνικής ιδιότητας, επομένως, απαιτεί να υφίστανται τέσσερα ή τρία, κατά περίπτωση, τέκνα, που εμπίπτουν στις προϋποθέσεις του Ν.1910/1944 σε συγκεκριμένο χρόνο, η διάταξη της παρ.1 του άρθρου 6 του Ν.3631/2008 περιλαμβάνει όλους όσους έχουν αποκτήσει τρία τέκνα.

Περαιτέρω, από την αιτιολογική έκθεση του Ν.3631/2008 και όσον αφορά στο άρθρο 6 αυτού, προκύπτει βούληση του νομοθέτη να επεκτείνει τη χορήγηση της παροχής της παρ.3 του άρθρου 63 του Ν.1892/1990, σε οικογένειες που έως τότε δεν μπορούσαν να την λάβουν. Στις οικογένειες αυτές, σαφώς, συμπεριλαμβάνονται όσες οικογένειες είχαν τρία τέκνα, επειδή τόσα είχαν αποκτήσει, αλλά και εκείνες οι οποίες, αν και είχαν αποκτήσει τέσσερα ή περισσότερα τέκνα, δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις για να αναγνωρισθούν ως πολύτεκνες είτε επειδή κατά την απόκτηση του τέταρτου τέκνου είχε μεγαλώσει ή παντρευτεί το πρώτο τέκνο, είτε μετά από διαζύγιο δεν διατηρούσαν την επιμέλεια κάποιου τέκνου. Το γεγονός ότι στη διάταξη του άρθρου 6 του Ν.3631/2008 δεν αναφέρονται ρητά και οι οικογένειες με περισσότερα των τριών τέκνων, που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του Ν.1910/1944 για την αναγνώρισή τους ως πολύτεκνες, δεν μπορεί να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι ο νομοθέτης του Ν.3631/2008, αν και γνώριζε την ύπαρξη τέτοιων οικογενειών,

ήθελε να τις αποκλείσει, αφού και στην περίπτωση αυτών των οικογενειών πληροῦται ο σκοπός του νόμου (αντιμετώπιση του οξέος δημογραφικού προβλήματος της Χώρας), ενώ, εξάλλου, δεν υφίσταται κάποιος δικαιολογητικός λόγος στο να χορηγείται το πολυτεκνικό επίδομα, εκτός από τις αναγνωρισμένες ως πολύτεκνες οικογένειες, και στις τρίτεκνες οικογένειες, αλλά, όχι στις οικογένειες με περισσότερα των τριών τέκνων, οι οποίες ναι μεν δεν μπορούν, για συγκεκριμένους λόγους, να αναγνωρισθούν ως πολύτεκνες, πλην, όμως, υπερπληρούν τον προαναφερόμενο σκοπό του νόμου. Ο νομοθέτης του Ν.3631/2008, ούτε, ρητά, εξαίρεσε τις εν λόγω τρίτεκνες οικογένειες, ούτε, εξάλλου, όφειλε να τις απαριθμήσει ώστε να τις συμπεριλάβει, αφού στο πλαίσιο της επεκτάσεως του προϋφιστάμενου δικαιώματος χορηγήσεως πολυτεκνικού επιδόματος δια της μειώσεως της αρχικής προϋποθέσεως, δηλαδή της υπάρξεως τριών αντί τεσσάρων τέκνων, σαφώς, υπονοεί ότι τις περιλαμβάνει. Για τον ίδιο δικαιολογητικό λόγο θα πρέπει να γίνει δεκτό, ότι και στην περίπτωση, κατά την οποία καταβάλλεται σε γονέα το επίδομα τρίτεκνης οικογένειας και εν συνεχεία αυτός αποκτά τέταρτο τέκνο, πλην, όμως, για συγκεκριμένους λόγους δεν μπορεί να αποκτήσει την ιδιότητα του πολυτέκνου, κατά το Ν.1910/1944, δεν θα πρέπει να διακόπτεται η καταβολή του επιδόματος τρίτεκνης οικογένειας. Άλλως, με την υιοθέτηση της αντίθετης εκδοχής (της μη καταβολής του επιδόματος τρίτεκνης οικογένειας) και στις δύο προαναφερόμενες περιπτώσεις (οικογενειών με τέσσερα τέκνα, που δεν λαμβάνουν το πολυτεκνικό επίδομα, λόγω μη απόκτησης της πολυτεκνικής ιδιότητας, αλλά πληρούν τις προϋποθέσεις χορήγησης του επιδόματος τρίτεκνης οικογένειας και τριτέκνων οικογενειών που λαμβάνουν το επίδομα τρίτεκνης οικογένειας και εν συνεχεία αποκτούν τέταρτο τέκνο, πλην, όμως, δεν πληρούν τις προϋποθέσεις απόκτησης της πολυτεκνικής ιδιότητας) παραβιάζεται η αρχή της αναλογικότητας, που θεμελιώνεται τόσο στη διάταξη του άρθρου 25 παρ.1 του ισχύοντος Συντάγματος, όσο και στις διατάξεις της ΕΣΔΑ για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, που έχει κυρωθεί από τη Χώρα μας με το Ν.53/1974 και δυνάμει του άρθρου 28 παρ.1 του Συντάγματος έχει υπερνομοθετική ισχύ.

Κατ' ακολουθίαν, λοιπόν, των ανωτέρω, στο πρώτο και δεύτερο ερώτημα προσήκει, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, η απάντηση, ότι ο Ο.Γ.Α., ως αρμόδιος για την καταβολή των παροχών των διατάξεων των άρθρου 63 του Ν.1892/1990 και 6 του Ν.3631/2008, οφείλει στην περίπτωση υποβολής αιτήματος για τη χορήγηση του επιδόματος τρίτεκνης οικογένειας από γονέα με τέσσερα τέκνα, που δεν θεωρείται, όμως, πολύτεκνος κατά την έννοια του Ν.1910/1944, να χορηγεί στον αιτούντα το επίδομα τρίτεκνης οικογένειας, εφόσον συντρέχουν στο πρόσωπο αυτού οι προϋποθέσεις του άρθρου 6 του Ν.3631/2008. Επίσης, ο Ο.Γ.Α., υπό το φως των αρχών της χρηστής διοικήσεως, υποχρεούται, όταν υποβάλλεται αίτημα για τη χορήγηση του επιδόματος πολυτέκνου και δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγησή του, πλην, όμως, έχουν τεθεί υπ' όψιν του τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία δικαιολογούν την απονομή στον αιτούντα του επιδόματος τρίτεκνης οικογένειας, να εξετάσει την δυνατότητα χορηγήσεως της παροχής αυτής (πρβλ. ΣΤΕ 594/2010). Τέλος, ο Ο.Γ.Α, στην περίπτωση που καταβάλλεται σε γονέα το επίδομα τρίτεκνης οικογένειας και εν συνεχεία ο δικαιούχος γονέας αποκτά τέταρτο τέκνο, πλην, όμως, δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του οι προϋποθέσεις για την απόκτηση της ιδιότητας του πολυτέκνου, δεν θα πρέπει να διακόπτει τη χορήγηση του επιδόματος τρίτεκνης οικογένειας, για το λόγο ότι ο δικαιούχος έχει πλέον περισσότερα των τριών τέκνα.

II. 1. Στη διάταξη της παρ.1 του άρθρου 1 του Ν.3454/2006(ΦΕΚ 75 Α'), ορίζεται ότι: *«Στη μητέρα που αποκτά τρίτο τέκνο από την 1η Ιανουαρίου 2006 και μετά, καθώς και για κάθε τέκνο μετά από το τρίτο, καταβάλλεται από το Δημόσιο εφάπαξ παροχή ύψους 2.000 ευρώ, ανεξάρτητα από κάθε άλλο επίδομα, μισθό, σύνταξη, αμοιβή, αποζημίωση ή εισόδημα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται ο τρόπος πληρωμής, ο φορέας καταβολής της παροχής και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της ανωτέρω διάταξης. Με όμοια απόφαση, μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ανωτέρω ποσό. Το ποσό αυτό απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά ή κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου. Σε*

περίπτωση θανάτου της μητέρας ή υπαίτιας εγκατάλειψης των παιδιών της από τη μητέρα και οριστικής διακοπής της συγκατοίκησης της με αυτά, η παροχή καταβάλλεται σε όποιον έχει την ευθύνη διατροφής των παιδιών.»

Περαιτέρω, **στην υπ' αριθμ.Π1α/Γ.Π. οικ. 60227/23.5.2006(ΦΕΚ 645 Β')** **κοινή απόφαση** των Υφυπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων των άρθρων 1 και 4 του Ν.3454/2006, ορίζεται ότι: *«1...2. Δικαιούχος της εφάπαξ παροχής που θεσπίζεται με τις διατάξεις των άρθρων 1 και 4 του Νόμου 3454/2006 είναι: α) Η μητέρα που έχει δύο ζώντα τέκνα και αποκτά τρίτο. β) Η μητέρα για κάθε ένα αποκτώμενο τέκνο πέραν του τρίτου. 2....3....4.1. Για την αναγνώριση του δικαιώματος καταβολής της εφάπαξ παροχής υποβάλλεται αίτηση-δήλωση, σε ειδικό έντυπο του Ο.Γ.Α, το περιεχόμενο της οποίας προσδιορίζεται στο επόμενο άρθρο.....5. Μαζί με την αίτηση - δήλωση, πρέπει να υποβάλλονται τα παρακάτω δικαιολογητικά: Α.Πιστοποιητικό ή απόσπασμα δημοτολογίου για την οικογενειακή κατάσταση που εκδίδεται από το Δήμαρχο ή τον Πρόεδρο της Κοινότητας στα δημοτολόγια της οποίας είναι εγγεγραμμένη η οικογένεια, από το οποίο προκύπτουν τα πλήρη στοιχεία ταυτότητας των γονέων και των τέκνων και αν αυτά βρίσκονται στη ζωή. Ληξιαρχική πράξη γέννησης του τέκνου για το οποίο θα χορηγηθεί η εφάπαξ παροχή...»*

2. Στην αιτιολογική έκθεση του Ν.3454/2006 (άρθρο 1) αναφέρεται ότι η χορήγηση συγκεκριμένων παροχών στις οικογένειες με τρία παιδιά, που στοχεύουν στην άμβλυση του κόστους ανατροφής των παιδιών και συνεπώς στην ενθάρρυνση των ζευγαριών να αποκτήσουν περισσότερα παιδιά, κρίνεται αναγκαία τόσο για λόγους κοινωνικής δικαιοσύνης, όσο και για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της δημογραφικής πολιτικής. Η συμβολή των γεννήσεων τρίτου παιδιού στο συνολικό αριθμό γεννήσεων της χώρας μας (10,85%) είναι υπερδιπλάσια από την αντίστοιχη συμβολή των γεννήσεων τέταρτου, πέμπτου κ.ο.κ. παιδιού (4,45%). Είναι, συνεπώς, προφανές ότι η απόκτηση τρίτου παιδιού εξυπηρετεί αποτελεσματικά τους βασικούς δημογραφικούς στόχους της χώρας. Εξάλλου, τα στατιστικά στοιχεία για τη φτώχεια και την οικονομική

επισφάλεια των οικογενειών με παιδιά, αποδεικνύουν ότι ο οικονομικός προγραμματισμός της οικογένειας δεν διαταράσσεται στο τέταρτο, αλλά στο τρίτο παιδί.

3. Στη διάταξη του άρθρου 35 του Αστικού Κώδικα ορίζεται ότι:
«Το πρόσωπο αρχίζει να υπάρχει μόλις γεννηθεί ζωντανό και παύει να υπάρχει με το θάνατό του.»

4. Στη διάταξη του άρθρου 247 του Αστικού Κώδικα ορίζεται ότι:
«Το δικαίωμα να απαιτήσει κάποιος από άλλον μια πράξη ή μια παράλειψη(αξίωση) παραγράφεται.»

Επίσης, **στη διάταξη του άρθρου 251 του ίδιου Κώδικα** ορίζεται ότι:
«Η παραγραφή αρχίζει από τότε που γεννήθηκε η αξίωση και είναι δυνατή η δικαστική επιδίωξή της.»

5. Στη διάταξη της παρ.1 του άρθρου 90 του Ν.2362/1995(ΦΕΚ 247 Α') ορίζεται ότι: *«Οποιαδήποτε απαίτηση κατά του Δημοσίου παραγράφεται μετά πενταετία, εφόσον από άλλη γενική ή ειδική διάταξη δεν ορίζεται βραχύτερος χρόνος παραγραφής αυτής.»*

Περαιτέρω, **στη διάταξη του άρθρου 91 του ανωτέρω νόμου** ορίζεται ότι: *«Επιφυλασσομένης κάθε άλλης ειδικής διατάξεως του παρόντος η παραγραφή οποιασδήποτε απαιτήσεως κατά του Δημοσίου αρχίζει από το τέλος του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκε και ήταν δυνατή η δικαστική επιδίωξη αυτής...»*

Εξάλλου, **στη διάταξη του άρθρου 93 του ίδιου νόμου** ορίζεται ότι:
«Με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων, παραγραφή των χρηματικών απαιτήσεων κατά του Δημοσίου διακόπτεται μόνο: α)...β) Με την υποβολή στην αρμόδια δημόσια αρχή αιτήσεως για την πληρωμή της απαιτήσεως, οπότε η παραγραφή αρχίζει εκ νέου από τη χρονολογία που φέρει η έγγραφη απάντηση του Διατάκτη ή της αρμόδιας για την πληρωμή της απαιτήσεως αρχής. Αν η αρμόδια δημόσια αρχή δεν απαντήσει, η παραγραφή αρχίζει μετά πάροδο έξι μηνών από τη χρονολογία υποβολής της αιτήσεως. Υποβολή δεύτερης αιτήσεως δεν διακόπτει εκ νέου την παραγραφή. γ)...»

6. Στη διάταξη της παρ.1 του άρθρου 18 του ν.4169/1961(ΦΕΚ 81 Α') ορίζεται ότι: *«Ο Ο.Γ.Α. απαλλάσσεται παντός δημοσίου, δημοτικού και κοινοτικού ή υπέρ τρίτου φόρου άμμεσου ή έμμεσου, των υπέρ ΜΤΠΥ κρατήσεων, παντός τέλους ταχυδρομικού ως και δικαστικού εις πάσαν δίκην του και απολαύει ανεξαιρέτως απασών των στελειών και προνομίων, δικαστικών, διοικητικών και δικονομικών, ως εάν είναι αυτό το Δημόσιον.»*

Περαιτέρω, **στη διάταξη της παρ.9 του άρθρου 21 του Ν.1902/1990**(ΦΕΚ 138 Α') ορίζεται ότι: *«Το Ι.Κ.Α. και οι λοιποί οργανισμοί αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχουν όλα τα δικαστικά και δικονομικά προνόμια του Δημοσίου...»*

Εξάλλου, **στη διάταξη της παρ.4 του άρθρου 29 του Ν.3232/2004** (ΦΕΚ 48 Α') ορίζεται ότι: *«Η έννοια της διατάξεως της παραγράφου 1 του άρθρου 18 του Ν.4169/1961 είναι ότι ο Ο.Γ.Α. απολαύει ανεξαιρέτως όλων των στελειών και ουσιαστικών προνομίων, ως εάν να είναι το ίδιο το Δημόσιο.»*

7. Με τη διάταξη της παρ.1 του άρθρου 1 του Ν.3454/2006 προβλέφθηκε η χορήγηση εφάπαξ παροχής ύψους 2.000 Ευρώ, στην μητέρα που έχει δύο ζώντα τέκνα και αποκτά τρίτο ή περισσότερα των τριών τέκνα, πέραν των προβλεπόμενων από τις διατάξεις των άρθρων 63 παρ.1, 3 του Ν.1892/1990 και 6 του Ν.3631/2008 επιδομάτων τρίτου τέκνου, πολυτεκνικού και τρίτεκνης οικογένειας, αντίστοιχα, προς μια ακόμα ενίσχυση των ζευγαριών που αποκτούν τρίτο ή περισσότερα τέκνα και ως ένα επιπλέον κίνητρο για την απόκτηση υπ' αυτών περισσότερων των δύο τέκνων.

Περαιτέρω, εκ της γραμματικής διατυπώσεως της ως άνω διατάξεως *«στην μητέρα που αποκτά»* και του προαναφερθέντος σκοπού αυτής, συνάγεται ότι η αξίωση προς καταβολή της σχετικής παροχής γεννάται με την απόκτηση ζώντος τρίτου (ή τέταρτου κ.ο.κ.) τέκνου και δεν απαιτείται το αποκτηθέν ζων τρίτο (ή τέταρτο κλπ.) τέκνο να είναι ζωντανό και κατά το χρόνο υποβολής της σχετικής αιτήσεως εκ μέρους της δικαιούχου μητέρας (ή του έχοντος την ευθύνη διατροφής των τέκνων) προς καταβολή της παροχής. Το δε αναφερόμενο στην υπ' αριθμ.Π1α/Γ.Π. οικ. 60227/23.5.2006(ΦΕΚ 645

Β') κοινή απόφαση των Υφυπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και ειδικότερα ότι κατά την υποβολή της αιτήσεως, προς καταβολή της εφάπαξ παροχής, απαιτείται να προσκομισθεί πιστοποιητικό ή απόσπασμα δημοτολογίου από το οποίο να προκύπτουν τα πλήρη στοιχεία ταυτότητας των γονέων και τέκνων «και αν αυτά βρίσκονται στη ζωή» έχει την έννοια, ότι πρέπει εξ αυτού του πιστοποιητικού ή αποσπάσματος δημοτολογίου να προκύπτει αν βρίσκονται στη ζωή τα προηγούμενα του τρίτου (ή τέταρτου κ.ο.κ.) τέκνου και όχι και το αποκτηθέν τρίτο κλπ., για το οποίο, εκ της ίδιας κοινής υπουργικής αποφάσεως, απαιτείται να προσκομισθεί η ληξιαρχική πράξη γεννήσεώς του. Υπό την αντίθετη εκδοχή, ότι, δηλαδή, εκ του πιστοποιητικού ή αποσπάσματος δημοτολογίου πρέπει να προκύπτει ότι βρίσκεται στη ζωή και το τρίτο (ή τέταρτο κ.ο.κ.) τέκνο, η προαναφερόμενη κοινή υπουργική απόφαση θα ήταν εκτός της εξουσιοδοτήσεως του νόμου.

Τέλος, η αξίωση του, κατ' άρθρο 4 του Ν.3454/2006, δικαιούχου προς καταβολή της προβλεπόμενης από τη διάταξη της παρ.1 του άρθρου 1 του Ν.3454/2006 εφάπαξ παροχής υπόκειται σε παραγραφή. Ο χρόνος παραγραφής της είναι πέντε έτη, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ.1 του άρθρου 90 του Ν.2362/1995, η οποία τυγχάνει εφαρμογής, και επί των απαιτήσεων κατά του Ο.Γ.Α., δεδομένου ότι ο Ο.Γ.Α. απολαμβάνει τα ουσιαστικά προνόμια του Δημοσίου όπως η παραγραφή (Α.Π.1536/2006) και αρχίζει να τρέχει, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 91 του Ν.2362/1995, από το τέλος του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκε η σχετική αξίωση και ήταν δυνατή η δικαστική επιδίωξη αυτής, εφόσον δηλ. δεν συνέτρεξαν νομικά κωλύματα, που κατέστησαν αδύνατη τη δικαστική επιδίωξή της. Εξάλλου, η εκ μέρους του δικαιούχου άγνοια της αξιώσεώς του, προς καταβολή της εφάπαξ παροχής, ουδεμία επιρροή ασκεί για την έναρξη της παραγραφής. Η υποβολή δε της αιτήσεως-δηλώσεως προς την αρμόδια Υπηρεσία του Ο.Γ.Α. για καταβολή της εφάπαξ παροχής, αποτελεί λόγο διακοπής της παραγραφής της σχετικής αξιώσεως.

Κατ' ακολουθίαν, λοιπόν, των ανωτέρω, στο τρίτο ερώτημα προσήκει, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, η απάντηση, ότι για την καταβολή της εφάπαξ παροχής αρκεί η μητέρα να απέκτησε τρίτο (ή τέταρτο κ.ο.κ.) εν ζωή τέκνο, χωρίς να απαιτείται το αποκτηθέν ζων τέκνο να είναι εν ζωή και κατά το χρόνο υποβολής της σχετικής αιτήσεως εκ μέρους της δικαιούχου, προς καταβολή της παροχής. Περαιτέρω δε, η γεγεννημένη δια της αποκτήσεως τρίτου ή τέταρτου κλπ. εν ζωή τέκνου αξίωση υπόκειται σε πενταετή παραγραφή, η οποία αρχίζει από το τέλος του οικονομικού έτους, εντός του οποίου γεννήθηκε το τρίτο ή τέταρτο τέκνο κλπ.

III. Επί του τετάρτου ερωτήματος

1. Στη διάταξη του άρθρου 4 του Ν.3454/2006, όπως ίσχυε, πριν την προσθήκη δύο τελευταίων εδαφίων με την παρ.6 του άρθρου 42 του Ν.3918/2011, και έχει εφαρμογή εν προκειμένω, ως εκ του χρόνου υποβολής της αιτήσεως (στις 2010) εκ μέρους μητέρας πρόσφυγα, ορίζετο ότι: *«Οι παροχές της παρ. 1 του άρθρου 1 του παρόντος χορηγούνται στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων: α) Έλληνες πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα, β) ομογενείς αλλοδαπούς που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα και διαθέτουν δελτίο ομογενούς, γ) πολίτες Κρατών - Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα, δ) πολίτες των χωρών που ανήκουν στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (Νορβηγία, Ελβετία και Λιχτενστάιν) και διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα, ε) 1) αναγνωρισμένους πρόσφυγες που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα, των οποίων το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από τις διατάξεις της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων (ν.δ. 3989/1959, ΦΕΚ 201 Α'), όπως τροποποιήθηκε από το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων (α.ν. 389/1968, ΦΕΚ 125 Α'), 2) ανιθαγενείς, των οποίων το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από τις διατάξεις της Σύμβασης του 1954 για το Καθεστώς των Ανιθαγενών (ν. 139/1975, ΦΕΚ 176 Α') και 3) δικαιούχους του ανθρωπιστικού καθεστώτος, των οποίων το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από το άρθρο 8 του π.δ. 61/1999 (ΦΕΚ 63 Α'), που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα και για όσο*

χρόνο διαρκούν οι ως άνω ιδιότητες τους, στ) πολίτες άλλων Κρατών που διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα και είναι γονείς τέκνων ελληνικής υπηκοότητας.»

Περαιτέρω, στην υπ' αριθμ.Π1α/Γ.Π. οικ. 60227/23.5.2006(ΦΕΚ 645 Β') κοινή απόφαση των Υφυπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων των άρθρων 1 και 4 του Ν.3454/2006, ορίζεται ότι: «2.1...2.Η θεσπιζόμενη ως άνω εφάπαξ παροχή, καταβάλλεται στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων: α) Έλληνες πολίτες, β)...γ)...δ)...ε) Αναγνωρισμένοι πρόσφυγες που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα, των οποίων το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από τις διατάξεις της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων (ν.δ. 3989/1959, ΦΕΚ 201Α), όπως τροποποιήθηκε από το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων (α.ν. 389/1968, ΦΕΚ 125 Α), στ)...3. Οι δικαιούχοι της εφάπαξ παροχής πρέπει να διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα. 4.....5. Μαζί με την αίτηση - δήλωση, πρέπει να υποβάλλονται τα παρακάτω δικαιολογητικά: Α...Β...Γ...Δ...Ε. Προκειμένου για δικαιούχους αλλοδαπούς πρόσφυγες στους οποίους έχει αναγνωριστεί η προσφυγική ιδιότητα και έχει χορηγηθεί άσυλο, οι αρμόδιες υπηρεσίες χορηγούν στον αλλοδαπό "Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας Αλλοδαπού Πολιτικού Φυγάδα" και "Άδεια Παραμονής Αλλοδαπού", η οποία ισχύει για πέντε (5) χρόνια και ανανεώνεται για όσο χρόνο εξακολουθεί να έχει την ιδιότητα του πρόσφυγα. Αρμόδιες υπηρεσίες για τη χορήγηση των εγγράφων αυτών είναι τα Τμήματα Ασύλου των Διευθύνσεων Αλλοδαπών Αττικής και Θεσσαλονίκης και οι Υποδιευθύνσεις ή τα Τμήματα Ασφαλείας των Αστυνομικών Διευθύνσεων της Χώρας. ΣΤ...Ζ...Το αρμόδιο όργανο για την αναγνώριση του δικαιώματος στην εφάπαξ παροχή όσον αφορά στις περιπτώσεις των αναγνωρισμένων προσφύγων, των δικαιούχων ανθρωπιστικού καθεστώτος και των ανιθαγενών απευθύνει ερώτημα στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης για τα στοιχεία οικογενειακής κατάστασης των δικαιούχων αυτών των κατηγοριών.»

Εξάλλου, στην κυρωθείσα με το Ν.Δ.3989/1959 (ΦΕΚ 201 Α'), σύμβαση της Γενεύης του έτους 1951 για το καθεστώς των προσφύγων, περιέχεται Κεφάλαιο IV που τιτλοφορείται «Κοινωνική Πρόνοια» (άρθρα 20 έως 24). Στο άρθρο 23 του ανωτέρω παραπάνω κεφαλαίου ορίζονται τα εξής: «Αι συμβαλλόμενοι Χώραι θα επιφυλάσσουν εις τους νομίμως διαμένοντας επί του εδάφους αυτών πρόσφυγας μεταχείρισιν οίαν και εις τους υπηκόους αυτών, όσον αφορά την υπό του Δημοσίου παρεχομένην πρόνοιαν και συνδρομήν». Σύμφωνα δε με το άρθρο 28 του ισχύοντος Συντάγματος, η παραπάνω Σύμβαση έχει, από της κυρώσεώς της δια νόμου, αυξημένη τυπική ισχύ και υπερισχύει από κάθε αντίθετη διάταξη νόμου.

2. Με τη διάταξη του άρθρου 4 του Ν.3454/2006 προβλέπεται η καταβολή της εφάπαξ παροχής, εκτός από τους Έλληνες πολίτες και σε άλλες κατηγορίες πολιτών, μεταξύ των οποίων και οι αναγνωρισμένοι πρόσφυγες, που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα, των οποίων το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από τις διατάξεις της Συμβάσεως του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων. Επίσης, με τη διάταξη του άρθρου 5 του ίδιου νόμου αντικαταστάθηκε η παρ.5 του Ν.2459/1997 και επεκτάθηκε η ιδιότητα του πολυτέκνου και σε άλλες κατηγορίες πολιτών εκτός των Ελλήνων, μεταξύ των οποίων και οι αναγνωρισμένοι πρόσφυγες, με τη διάταξη δε της παρ.6 του Ν.2459/1997 προβλέφθηκε η καταβολή των επιδομάτων των παρ.1, 2, 3 και 4 του άρθρου 63 του Ν.1892/1990 (επίδομα τρίτου τέκνου, πολυτεκνικό επίδομα και ισόβια σύνταξη πολύτεκνης μητέρας) και στους αναγνωριζόμενους ως πολύτεκνους, κατά την παρ.5 του Ν.2459/1997, μεταξύ των οποίων και οι αναγνωρισμένοι πρόσφυγες. Εξάλλου, σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 6 του Ν.3631/2008 (επίδομα τρίτεκνης οικογένειας) προβλέπεται η χορήγηση της παροχής της παρ.1 του ίδιου άρθρου και σε άλλες κατηγορίες πολιτών, εκτός των Ελλήνων, μεταξύ των οποίων, επίσης, συγκαταλέγονται και οι αναγνωρισμένοι πρόσφυγες. Προφανώς, με τις εν λόγω διατάξεις, υιοθετήθηκε η άποψη ότι η εξαίρεση των αναγνωρισμένων πολιτικών προσφύγων, από τις παροχές του άρθρου 63 του Ν.1892/1990 παραβιάζει το Ν.Δ.3989/1959 και το άρθρο 28 του Συντάγματος (βλ.ΣΤΕ 771/2007μειοψ.).

Περαιτέρω, από τη γραμματική διατύπωση των διατάξεων της παρ.1 του άρθρου 1 του Ν.4554/2006 «*Στη μητέρα που αποκτά τρίτο τέκνο από την 1η Ιανουαρίου 2006 και μετά, καθώς και για κάθε τέκνο μετά από το τρίτο, καταβάλλεται από το Δημόσιο εφάπαξ παροχή ύψους 2.000 ευρώ*», του άρθρου 4 του ίδιου νόμου «*«Οι παροχές της παρ. 1 του άρθρου 1 του παρόντος χορηγούνται στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων»* και του άρθρου 23 του Ν.Δ.3989/1959 «*Αι συμβαλλόμενοι Χώραι θα επιφυλάσσουν εις τους νομίμως διαμένοντας επί του εδάφους αυτών πρόσφυγας μεταχείρισιν οίαν και εις τους υπηκόους αυτών, όσον αφορά την υπό του Δημοσίου παρεχομένην πρόνοιαν και συνδρομήν*», σαφώς, συνάγεται ότι για τη χορήγηση της εφάπαξ παροχής σε πρόσφυγα θα πρέπει αυτός, αφ' ενός μεν να έχει αποκτήσει την προσφυγική ιδιότητα, να του έχει χορηγηθεί πολιτικό άσυλο και να κατέχει το Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας Αλλοδαπού Πολιτικού Φυγάδα και την Άδεια Παραμονής Αλλοδαπού, διότι από τότε πλέον διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα (άρθρο 4 περ.ε.1 του Ν.3454/2006) και αφ' ετέρου το τρίτο ή τέταρτο τέκνο κ.ο.κ. να έχει γεννηθεί μετά την απόκτηση της προσφυγικής ιδιότητας και τη χορήγηση πολιτικού ασύλου από την Ελλάδα, διότι από τότε, πλέον, η Ελλάδα οφείλει, κατά τη Σύμβαση της Γενεύης του 1951, να του επιφυλάσσει την ίδια ακριβώς μεταχείριση με τους υπηκόους της, όσον αφορά την παρεχόμενη υπό του Δημοσίου πρόνοια.

Κατ' ακολουθίαν, στο τέταρτο ερώτημα προσήκει η απάντηση, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, ότι δεν μπορεί να χορηγηθεί η εφάπαξ παροχή στην μητέρα για το τρίτο και τέταρτο τέκνο της, που γεννήθηκαν στην Ελλάδα στις 20-2-2008 και 5-2-2009, πριν την απόκτηση υπ' αυτής του Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Αλλοδαπού Πολιτικού Φυγάδα και της Άδειας Παραμονής Αλλοδαπού.

IV. Κατόπιν των παραπάνω, επί των τεθέντων ερωτημάτων το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τμήμα) γνωμοδοτεί ομόφωνα ως εξής: **α)** γονέας με τέσσερα τέκνα από διαφορετικούς γάμους που δεν θεωρείται πολύτεκνος, διότι ένα από τα τέκνα δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη, μπορεί να θεωρηθεί γονέας τρίτεκνης οικογένειας και να δικαιωθεί του επιδόματος τρίτεκνης οικογένειας,

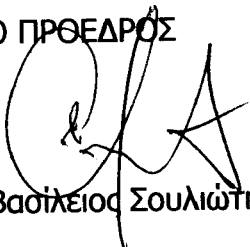

εφόσον συντρέχουν στο πρόσωπό του προϋποθέσεις του άρθρου 6 του Ν.3631/2008. **β)** Σε γονέα στον οποίο καταβάλλεται το επίδομα τρίτεκνης οικογένειας και που αποκτά τέταρτο τέκνο, αλλά δεν μπορεί να θεωρηθεί πολύτεκνος, συνεχίζεται η καταβολή του επιδόματος τρίτεκνης οικογένειας, εφόσον συντρέχουν στο πρόσωπό του προϋποθέσεις του άρθρου 6 του Ν.3631/2008. και δεν θα πρέπει να διακοπεί εκ του λόγου ότι αυτός κατέστη πολύτεκνος, πλην όμως δεν δικαιούται το πολυτεκνικό επίδομα. **γ)** Μητέρα, η οποία απέκτησε ζων τρίτο τέκνο, πλην όμως απεβίωσε είτε την ίδια ημέρα γεννήσεώς του, είτε μετά πάροδο ημερών ή μηνών, δικαιούται την εφάπαξ παροχή της διατάξεως της παρ.1 του άρθρου 1 του Ν.3454/2006 και δεν απαιτείται το αποκτηθέν ζων τρίτο (ή τέταρτο κλπ.) τέκνο να είναι ζωντανό και κατά το χρόνο υποβολής της σχετικής αιτήσεως εκ μέρους της δικαιούχου μητέρας. Η παραγραφή της αξίωσης για λήψη της εφάπαξ παροχής είναι πενταετής και αρχίζει από το τέλος του οικονομικού έτους εντός του οποίου γεννήθηκε ζων το τέκνο και **δ)** Δεν μπορεί να χορηγηθεί η εφάπαξ παροχή στη μητέρα για το τρίτο και τέταρτο τέκνο της, που γεννήθηκαν στην Ελλάδα στις 20-2-2008 και 5-2-2009, πριν την απόκτηση υπ' αυτής του Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Αλλοδαπού Πολιτικού Φυγάδα και της Άδειας Παραμονής Αλλοδαπού.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

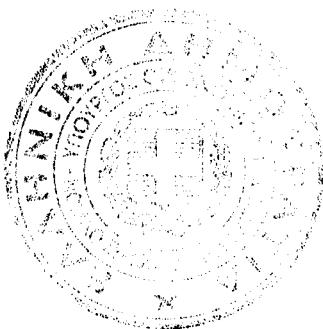
Αθήνα 14./5/2012

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Βασίλειος Σουλιώτης

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

Αικατερίνη Κανελλοπούλου

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.